

ЗНЕСУТЬ ПАЙКИ НА МЯСО З ДНЕМ 1. ЖОВТНЯ

Пайкування мяса буде знесене з днем 1. жовтня, а незабаром опісля знесуть пайки на взуття, як це стало звичним у Вашингтоні. Секретар рільництва Андерсен схилився до думки, щоб знести пайкування мяса вже з 1. вересня, але Адміністратор Цін Честер Бавліс прохав, щоб дати йому нагоду відправити персонал і шойно тоді знести пайкування. Тепер є вже повно волового й іншого мяса на ринку за виїмком веревини. Найгірше є з товщами і тому пайки на них остануть надаліше таксамо як і пайки на цукор.

КОНГРЕС ПРИГОТОВЛЯЄТЬСЯ ДО КОНФЛІКТУ З ПРЕЗИДЕНТОМ

Предложений президентом Труманом велетенський план реконверсії стає притокою до конфлікту між конгресом і президентом Труманом. Є такі справи, на які конгрес не годиться, а які президент буде обстоювати. Самі воєнні повноваження для президента викликають негодування після того, як війна покінчилася. Крім того велика щедрість, яку обіцяє президент вчасі реконверсії для безробітних витягає наверх голоси критики.

ГЕНЕРАЛ ВЕЙНРАЙТ ДІСТАВ ПОЧЕСНУ МЕДАЛЮ

Герой з Батаану, ген. Джонатан Вейнрайт, приїхав літаком із Сан Франсиско до Вашингтону після недавнього звільнення з японського полону. Тут у понеділок 10. вересня витали його незвичайно сердечно в переїзді вулицями міста, а президент Труман прийняв йому Конгресову Почесну Медаль, призначену для героїв. Генерал явився теж у конгресі і тут виголосив промову з домаганням, щоб Америка втримувала все велику силу проти Японії на те, щоб не дати їй спромоги повторити щораз негодяйства подоби до них, які вона коловняла в Корейдорі. Коли генерал прилетів літаком на майдан, там застав свою жінку, якої він не бачив від 1941. р. коли то Філіппини почали приготуватися на інвазію Японії. Жінка сиділа опісля разом з ним, коли він переїздив місто в параді.

КОНГРЕС ПІЧНЕ ПЕРЕСЛУХАННЯ КОМУНІСТІВ

Комісія для Неамериканських Затягів палати репрезентантів, як про це довідуються кореспондент щоденника Джорнал-Америкен, Дейвід Сентнер, має покликати на переслухання провідників Комуністичної Партії Злучених Держав, а це нового голову Вільяма З. Фостера і давнього голову Ірла Бравдера. Конгресова комісія хоче дізнатися, чому Комуністична Партія йшла льояльно з вашингтонськими урядом так довго, як довго Совети йшли разом з Америкою, а чому негайно після покінчення війни в Європі комуністи відпекались своєї так званої Комуністичної Асоціації і нагло назад покликали до життя Комуністичну Партію з новим проводом і при тім проголосили, що вони вертаються до давньої передвоєнної революційної тактики, тобто класової боротьби. Переслухання має відбутися на домагання ветеранів.

РОБІТНИКИ У ФАБРИКАХ ГУМИ ДОМАГАЮТЬСЯ 30-ГОДИННОГО ТИЖНЯ

Наємці у фабриках гумових виробів Ф. Б. Гудрича в Акроні, Огайо, у числі 15,000 вийшли ще перед тижнем на страйк, домагаючися 30-годинного тижня праці, тобто 5 днів по 6 годин й затримання тої самої плати, яку мали у воєнному часі. Крім цього вони ще домагаються вирішенням одної засадничої справи, а саме, чи провідники, звані форманами, належать до наємців, чи до управителів. Страйкарі стоять на становищі, що формани є наємцями. Тому, що в минулому вирішення робітничих спорів в фабриках гуми мали вплив на робітничі справи в цілм краю, вирішення теперішніх питань може мати далекосягдий вплив.

ВІТЕРАН ВЕРНУВСЯ ДО ЕЛЕМЕНТАРНОЇ ШКОЛИ

Сенсацію викликав 24-літній Джеймс Горнбергер з Сокасуна, у стейті Нью Джерзі, коли явився в понеділок 10. вересня на 8 ступні елементарної школи в повнім воєнським уніформі. Він покинув цю школу перед 8 роками, бо не любив учитися Англійської мови й арифметики, потім пішов до армії і відслужив 4 роки на Північному. Його шкільними товаришами є 13—15-літні хлопці. Коли його запитали, як він любить школу, він відповів, що легко дає собі раду „з дітьми“ вкласі. Вони розпитують його про його подвиги вчасі служби, а він їм оповідає історії. Як причину повороту до школи Горнбергер подає це, що вчасі служби він зацікавився телевізією, а тепер хоче дальше займатися цією ділянкою, але не достає йому знання.

Америка не хоче давати дарунків Британії

Економічна місія Великої Британії, яка саме прибула до Вашингтону, намагається дістати велику позичку в Злучених Державах чи то матеріалами, чи в грошах. Тому, що після покінчення Ленд-Лізу Англія найшла без кончевої фінансової допомоги, економічна місія має на меті дістати вчасі ті матеріали з Ленд-Лізу, які нагромаджено при кінці війни в Англії, а вчасі дістати нові матеріали, головню готові часті нових домов, які мають перевезти з Америки до Англії. Крім цього потрібна ще грошева позичка з Америки на те, щоб Англія могла сплатувати 14 біліонів доларів довгу, який вона затягнула не в Америці, а в інших краях. Серед урядових кол у Вашингтоні панує переконання, що безогляду на катастрофальний економічний стан Англії, вона не повинна дістати нічого в дарунку з Америки. Досі не було ще спільного засідання англійської місії й американських урядовців.

У КАНАДІ ІДУТЬ ВЕЛИКІ РОЗШУКИ ЗА НОВИМИ ДЖЕРЕЛАМИ НАФТИ

Американські нафтові компанії переводять в західній Канаді найбільші розшуки за новими джерелами нафти, які загалом були досі підійті. Так звані „проспекти“ (пошукувачі) видають мільон доларів місячно на пошукування за знаками нафти. Близько три четвертини пошукувань відбуваються в західній частині провінції Альберти, де йде продукція 98% усеї канадської нафти. Столицею нафтового руху в Канаді є місто Калгарі в Альберті.

ВИСИЛАЮТЬ 5,000 НІМЦІВ ІЗ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ

До Злучених Держав прислали різні південно-американські републики на інтернування на час війни яких 7,000 німців. Тепер, коли війна скінчена, Злучені Держави намагаються депортувати яких 5,000 з них у Німеччину. Вони дуже протестують проти депортації і висилають раз-у-раз телеграми до департаменту стейту, до різних амбасад, до апостольського делегата та до Червоного Хреста. Вони твердять, що їх інтерновано лише як „можливих небезпечних людей“, але вони не поповнили ніяких провин ні злочинів. Багато з них заложили в різних південно-американських републиках родинні гнізда, стали навіть там правними громадянами, отже вони не мають де тепер подітися, коли прибудуть до Німеччини.

Себегубний японський план оборони перед америнанською інвазією

Американські офіцери дізнались в Йокагамі від найвищих офіцерів з Армейської Японської Повітряної Сили про японський себегубний план здержання американської інвазії. Отже було рішено вислати проти наближаючої до берегів Японії американської флотії від 6,000 до 9,000 японських себегубних літаків, що мали би знищити кораблі. Японці були того переконання, що тим способом знищать цілу свою повітряну силу і не спинять інвазії, але рахували на те, що таким чином знищать багато кораблів, а тим самим унеможливлять американцям висадити на японську землю більшу військову силу. А це знову облекчить японському війську на суші знищення американських інвазійних сил.

ГЕСТАПО НІЧИМ СУПРОТИ ЯПОНСЬКОЇ ТАЙНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ

Страшне німецьке Гестапо виглядає на „хлопачу пластову організацію“ в порівнянні з шпигунською системою Гоко, якою обмотувано ціле населення і заставляно його вірити і діяти в те, що в його впоєе тайна пропаганда. Так передають тепер американські кореспонденти, розказуючи про те, що американці вже викрили ту шпигунську систему та ті тайні організації, що були на її службі. Гоко полягало на тому, що кожний японець слідкує за другим японцем. Організація мала дбати, щоб заховувались ненарушеними усі давні традиції. По Перл Гарбор вона сильно зміцнила свою пропаганду і тим вияснюється, чому японці боролись з такою завзятістю, не здаючись. Один японець, згідно з тою системою, відповідав перед поліцією за десять інших, не тільки за їх діяльність, але й за їхні думки-переконавання.

СОВЕТСЬКІ ВТРАТИ У ВІЙНІ З ЯПОНІЄЮ

Советські звідомлення подають, що Совети втратили у короткій війні з Японією 8,219 вбитих і 22,264 ранених, кажучи, що завдали ворогові далеко більших страт. Але втрат у війні з Німеччиною ще й досі не проголошено.

ЯПОНЦІ ВІДЧУЮТЬ ПОНИЖЕННЯ В СІНГАПУРІ

Адмірал Люї Мавтбатен буде присутнім в Сінгапурі при японській здачі, яка, як заподіають, відбудеться з великою церемонією, призначеною на те, щоб понизити поканого ворога, а піднести британський престиж в Азії.

БОЛГАРСЬКІ ЛІВІ НАДІЛИЛИ ПРЕЗ. ТРУМАНА „ПОЧЕСТЮ“

Болгарська провідна партія, що є з комуністів і є при владі через советську допомогу збоку советської армії, вибрала почесними президентами: президента Трумана, генераліссіму-са Сталіна, британського прем'єра Атлі й югославського маршала Тіта.



ЗАВАЖИЛИ АМЕРИКАНСЬКІ БОМБАРДОВАННЯ!—Є багато причин, чому заломалася японська мілітарна сила, хоч на боєвих фронтах були ще мільйони японських воєнків. Але всі погоджуються щодо того, що заважила таки американська летунська сила, що знищила японську промисловість, позривала комунікаційні шляхи і т. п. Образок, що перед нами, представляє подвіря японців, на яких продукуювано в примітивний спосіб те, чого не можна було продукувати в фабриках, що зістали понижені.

ГЕНЕРАЛ МЕКАРТУР РОЗВ'ЯЗУЄ ЯПОНСЬКИЙ ГЕНЕРАЛЬНИЙ ШТАБ

Японський мілітаризм зазнав смертельного удару: генерал Доглес МекАртур зв'язав японського цесаря Гірогіта розв'язати до четверга Імперіальний Генеральний Штаб, що обіймає армію і маринарку. Розпорядок є далекою конвенцією розв'язання японської армії й цілковитого роззброєння Японії, згідно з Потсдамською Деклярацією. Досі приходилось ген. МекАртурови виконувати владу через цесарський уряд і цесарський генеральний штаб, а тепер залишається тільки уряд. Цесарська Начальна Команда є тісно зв'язана з японською агресією. Перший раз зорганізовано її в часі російсько-японської війни в роках 1904-5, а потім в часі першої світової війни. Третім наворотом зорганізовано цей генеральний штаб в часі японського нападу на Манджурію в 1931 році. Цей штаб є теж винуватий за напад на Перл Гарбор і війну з Злученими Державами.

ЗАВЕДЕНО ЦЕНЗУРУ.

Ген. МекАртур видав ще один розпорядок, що входить глибоко в японське життя: заведено цензуру над радіовими промовами і новинками, а теж і над японською пресою. Причина та, що як через радіо так і пресу передавано фальшиві інформації про завдання альянтської окупації, японську прогру, чи такі справи, як потягнення до відповідальності японських воєнних злочинців. Наприклад радіо ставило справу так, що не було суджень ніхто з генерального штабу. Теж подавано вісти про рух альянтських військ в Японії. Розпорядок поручає японській пресі і радіовим програмам займатись більше вияснюванням населенню, як треба розуміти демократичні ідеали.

ЯПОНІЯ НЕВИННА, КАЖЕ ТОЖО

Ген. Геккері Тожо, японський прем'єр в часі, коли Японія рішилася на війну з Злученими Державами і підступно напала на Перл Гарбор, заявив кореспондентам, що Америка перемогла і вона може казати, хто спричинив війну. Але історики, казав він далі, за яких 500 чи 1,000 років можуть дати іншу оцінку подіям. Про себе і йому подібних сказав, що дійсний воєк бореться до кінця, а війна кінчиться, коли проголошено мир. Кожний, казав далі, поважає ворога, що бореться „завзято й чисто“ і тому „я сам поважаю МекАртура, як і поважає його весь японський нарід“.

КОРЕАНЦІ ПРОТЕСТУЮТЬ.

В Сеул, столиці Кореї, відбулися вуличні демонстрації як протест проти зарядження американської окупаційної влади в справі задержання при владі до теперішнього японського губернатора. Кореанцям сказано, що губернатор дістає прикази від американського генерала. Та це для них невислестальне. Вони хочуть позбутись японських окупантів цілковито. Кореанські політики питають: Що властиво думають росіяни й американці робити з тим нещасним краєм?

ВЗИВАЮТЬ ВЕРТАТИ ДО НІМЕЧЧИНИ.

Аліантська Контрольна Рада, що урядує в Берліні, наказала негайно вертати до Німеччини всім німецьким урядовцям і агентам, враз з їхніми родинами, з таких країв: Афганістан, Ірландія, Португалія, Еспанія, Швейцарія, Танжер і Ватикан Місто.

КВІЗЛІНГ ЗАСУДЖЕНИЙ НА СМЕРТЬ

З обличчям, що виглядало як попіл, вислухав майор Відкун А. Квізлінг, як суддя Ерік Солем проголосив йому присуд смерти за зраду, крадіж, спроневерення і т. д., разом за порушення тузина параграфів мілітарного й цивільного кодексу. Квізлінг пробував боронити себе на розправі тим, що він усе робив у своєму життю як „патріот“ і для „добра Норвегії“. Читання присуду тривало півтора години. Потім запитав суддя, чи засуджений хоче відкликатись до вищого суду, на що Квізлінг дав потакуючу відповідь. Інакше був би суддя проголосив рівночасно з присудом теж і час, коли він має бути розстріляний. Присуд був майже у всіх точках одноголосний.

ДЛЯ „ОХОРОНИ“ ІМПЕРАТОРА.

Змінені обставини заставляють японців думати про нову охорону особи цесаря. До цього має бути покликана „напів військова“ група, що буде складатись з бувших офіцерів, полісменів, фаерманів і т. п.

СТЕРЕЖУТЬ КВИРИНАЛ.

Квиринал, себто та палата, в якій живе італійський престолонаслідник Умберто, є стережена військом налітком проти-монархістичних демонстрацій і поголосок, що мають вбити самого престолонаслідника. Демонстрації проти Савойської династії, що є на італійським престолі, відбулись по цілій Італії з нагоди другої річниці втечі італійського короля Віктора Емануеля з Риму, 8. вересня 1943. Влаштує ті демонстрації організація, що зветься Републіканський Молодечий Рух.

ЯК НЕ МАЄТЕ ПРАЦІ, АБО ХОЧЕТЕ КРАЩОЇ,

чому не користатися з оголошень знаменитих нагод для зарплати, поданих у оголошеннях нових робіт у „Свободі“?

"СВОБОДА" (Ukrainian Daily)

FOUNDED 1893.

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 3, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Classified Advertising Department, 597-7th Ave., New York 18, N. Y. BRyant 9-0582

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
Початкова ціна три центи.		Three cents a copy.	
На рік	\$7.00	Один рік	\$7.00
На шість місяців	\$3.75	Шість місяців	\$3.75
На три місяці	\$2.00	Три місяці	\$2.00
В Державі та за кордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	\$10.00	Один рік	\$10.00
На шість місяців	\$5.25	Шість місяців	\$5.25
На три місяці	\$2.75	Три місяці	\$2.75
Число з суботи (з англійською частинкою):		Saturday's Issue (with Ukrainian Weekly):	
На рік	\$2.50	Один рік	\$2.50
На шість місяців	\$1.50	Шість місяців	\$1.50

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "СВОБОДА", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

Перша між чотирма свободами

Злучені Держави є автором Чотирох Свобід, або точніше: їхнім автором є покійний Френклін Д. Рузвельт. Від того часу, як ці свободи проголошено, минуло багато часу і зайшло ще більше змін. Злучені Держави стали першою потугою в світі, що веде перед у світовому замиренню і ладі. З чого випливає, що за той світ, який по цій війні повстане, відповідатиме в першу чергу — Америка. Вона відповідатиме і за те, що сталося з Чотирма Свободами, які повинні бути підставою тої міжнародної програми, що має завести новий лад — політичний і економічний.

Щоб можна Америці за те все відповідати, треба, очевидно, знати її докладно, де й що діється. І знати правду. Це є передумова, без якої їй не буде можливо виконати її планів, чи усунути різні лиха й перешкоди. Ось і тому, коли мали би здійснитись у світі чотири свободи, то треба в першу чергу наставити, щоб вже тепер здійснилася перша й основна свобода, а це свобода інформації, бо без такої свободи Америка не зможе дізнатись, який є правдивий стан світу.

Що наш уряд це добре знає і розуміє, пізнати найкраще по тому становіщі, яке заняв у цій справі американський амбасадор до Бразилії, Адольф А. Берле-мол, як представник американської делегації на Третій Інтер-Американській Конференції, що відбувається в Ріо де Жанейро, столиці Бразилії. Саме американська делегація внесла таку резолюцію за свободу інформації. Берле заявив, що така свобода інформації є найбільш необхідною в демократичному світі, та що такої свободи домагається весь американський народ. А ту важну проблему піднесено на Конференції Комунікації тому, що до завдань комунікації належить саме пересилка інформації. В резолюції кажеться, що заступники держав, що зіхалися на конференцію, стверджують, що вони зобов'язалися і загарантували своїм народам вільний і безсторонний доступ до інформаційних джерел та приймають тепер міри, окремо й разом, щоб так було, щоб можна було поширювати між їх народами різні інформації без ніяких перепон.

Згадана резолюція, предложена американською делегацією, піде ще під ширшу дискусію, але майже певно буде прийнята. Цілі цільові до кращого розуміння між народами світу, а з американського боку — це й до кращого його упорядкування в такий спосіб, щоб всі люди заіснували всі чотири свободи, а не тільки та одна.

Як уже було нераз згадувано, справа та є надзвичайно великої ваги і для українського народу, бо про те, що з ним діється, світ нічого не знає просто тому, що в Україну майже нікого з чужинецьких кореспондентів не пускають, а як і пустять, то тільки тих, що пишуть виключно в дусі московсько-советського режиму.

Велитенська програма для мирної праці

У четвер 6. вересня 1945 президент Гері С. Труман на підставі свого конституційного права предложив конгресові Злучених Держав як законотворчу тіло велитенську програму для поступового переходу краю до воєнного стану до мирної праці. Без дорікання комунальній, а з призначенням для населення, армії і конгресові за їх повсякчасні війни президент звернувся до кожної конгресової палати окремо писаним посланням для оглядення, найбільшої мирної діяльності, яку ми загалом могли досі бачити.

У письмі, складеному з 18,000 слів, вміщені ще два інші документи, а це: 1. звіт про „Переходовий стан ч. 1“, складений Директором Бюро Мобілізації і Реконверсії Джаном В. Снайдером; 2. переглядом з боку різних воєнних агентств і уповажень для президента, складеним генеральним прокуратором Тамом С. Кларком на це, щоб знати, які воєнні повноваження треба ще затримати для президента у воєнний час і доки. У посланнях пізнати 4 цілі які хоче досягнути президент негайно, а це: змагання до повної продукції і повного заняття для робітників так скоро, як це лише можливо, співпраця з іншими країнами на це, „щоби миролюбиві держави світу стали самовистарчалними серед зростаючої свободи і зростаючого стандарту життя“; вміщення воєнних ветеранів „у поширену громадську господарку“, щоб сповнити наші зобов'язання супроти них; складення певної одноцілісної далекосяглої програми державної безпеки щоб „дотримуватись таких вказівок: 1. здемобілізувати якнайскорше всіх таких воєнків, яких більше не потрібно в службі; 2. касувати воєнні контракти і погодити справи з ними зв'язані; 3. опорожнити воєнні фабрики з матеріалів на це, щоб на їх місце прийшла мирна продукція; 4. затримати ті самі ціни продуктів і коїрного часу довго, аж на підставі продукції владяться їх змінити і недопустити до інфляції; 5. затримати робітничі платні на такій висоті, щоб недопустити до інфляції цін; 6. усунути всі можливі воєнні обмеження, щоб прискіпити реконверсію; 7. затримати контролю лише над такими матеріалами, які допомагають до розбудови про-

дукції; 8. недопустити до нагалої редуції плателі і закупівлі сил одних.“

Цілу переміну, за проектом президента, можна перевести на підставі законів, які президент поділив на 21 груп. При класифікації цих груп президент дає свій погляд на що закони потрібні, а загальний напрям це добробут краю і населення. Вони почерговані так:

Нагорода для безробітних.

Не лише з огляду на справедливість і людяність, але теж з огляду на здорові підстави бізнесу треба поширити і підвищити висоту допомоги для безробітних на підставі акту про суспільне забезпечення. Президент пропонує, щоб виплата для безробітних була найвищою до \$25 тижнево і була виплачувана 26 тижнів. Вона має обняти й такі роди праці, які досі її не мали, як федеральні наємні та моряки в торговельній флотії, але їх мають виплачувати стейти. При цій нагоді треба піднести платню від години, яка досі виносилася 40 центів.

Повне заняття для кожного.

З огляду на війну треба було наложити такі обмеження, щоб могла процвітати продукція воєнних матеріалів. Тепер це треба змінити в тому напрямі, щоб найбільше процвітала продукція для цивільних потреб. В тій цілі треба зняти всі воєнні обмеження продукції так, щоб як найкорше довести до повної праці для всіх. Практика після першої війни показала, що тоді було занедбано урядом і громадянством. Тепер треба скористатися з досвідом і прискіпити переміну фабрик на мирову продукцію з метою мати повно країну і роботу для кожного.

Одначе там, де не вдається перевести таких планів, уряд повинен вийтишати і знайти спосіб переведення плану в життя. Тому конгрес повинен продовжити воєнні уповажнення для президента й уряду у деяких справах, які є в числі в окремих списках, поданих генеральним прокуратором. Для ведення таких справ треба буде теж затримати деякі федеральні агенції з воєнних часів. Тому, що наладнання таких справ вимагають довшого часу, президент заповідає, що він буде вносити в майбутності додаткові пропозиції для конгресу, коли він самий не зможе придумати щось для прискіплення реконверсії.

Щоб кожному дати працю, треба придержуватися засад справедливого розділу робіт. Для цієї цілі треба затримати

теперішній комітет для справедливого заняття.

Наладнання спорів між підприємцями і наємцями.

Як у воєнному часі, так вчасі реконверсії неминучі є спори між підприємцями і наємцями. Щоб не допускати до страйків і перерви у продукції треба, щоб усі сторони почули відповідальність за добробут краю і населення. Щоб знайти постійний спосіб наладнання спорів президент заповідає скликання конференції підприємців і наємців. В міжчасі обі сторони повинні придержуватися засади нестрайкувати, а спори передавати до пологодження Воєнній Раді Праці.

Поширення федеральних бюр праці.

Одним із найважчих завдань є подбати про приміщення ветеранів і безробітних при відповідній праці. Цю службу мають сповняти федеральні бюра праці, яких число буде поширене по всіх вейтах. Окрему опіку треба присвятити для різнитства, бо воно є підставою виживлення населення. Фермерам треба допомогти при продукції і при продажі плодів. Для допомоги фермерам треба призначити з Ленд-Лізу пів біліона доларів.

Поборова служба.

З огляду, що ця справа вже в конгресі, президент присвятив їй менше місця, але вказав на необхідність побору рекрута й утримання більшої постійної армії. Він пропонує покликати молодь до війська впродовж 2 літ, хоч в основу кладе добровольчу систему. Зате багато часу присвятив президент такій справі як

Будова нових домів

в числі мільон до півтора мільона у всіх стейтах Злучених Держав. Особливу увагу присвячує президент на очищення міст із старих домів і на переведення програми розбудови домів для робітничого населення при допомозі федерального уряду. Згадується теж про програму будови фермерських домів і будинків.

Наукові дослідження.

Теперішня війна причинилася дуже багато до поширення техніки, хемії і інших наук. Щоб використати ці науки для добробуту населення, треба сконцентрувати дослідів в руках федерального уряду голововно з уваги на винаходи атомової сили, яка може принести перевертот у світі.

Зменшення податків.

З огляду на велитенські зобов'язання, податки не можуть бути відразу зменшені, але вже в наступному році вони повинні бути зменшені.

Надвизку продуктів з воєнних часів треба розпродати

„До жидівських парохіальних шкіл“

Хто читає найвпливовіший американський часопис — Нью-Йорк Таймс — той певно знав, що у числі з 5. вересня 6. р. велике оголошення (з жидівським наголовком, а решта по англійськи), що є апелем Об'єднання жидівських рабів і Раді рабів та кількох жидівських фондів до „жидівських парохіальних шкіл“.

Далі, подякувавши Богови за перемогу Америки, відозва пригадує, що відносини в Європі далі такі, що існує загроза жидівській релігії й життєвому духовому життю. Жидівське громадянство, пишеться далі, горде з того, що воно вложило в американський патріотизм, але воно рівночасно не може забути, що воно має „подвійний обов'язок“, а це: „Виховувати свої діти так, щоб вони продовжували ідеали американізму та юдаїзму“. А саме „жидівські парохіальні школи“ є тим, що об'єднують у собі „те, що є добре в Америці й в Юдаїзмі“.

Поміч ветеранам.

Про поміч ветеранам присвятив президент найбільше часу і цю справу обговорюють уже в конгресі. Йде про те, щоб ветерани дістали належне призначення за свої заслуги при виборенню перемоги. Для їх реабілітації подає президент програму з 11 точок.

Прилюдні роботи.

Президент звертає увагу на вичерпування природних багатств Америки і на потребу зарадження цій провінції. Годовно винищується земля через сполікування, впливи і різні катастрофи. Треба теж подбати про використання природних сил краю у подібний спосіб, як Проект Долини Ріки Тенесі. Для розбудови прилюдних робіт подає президент програму з 5 точок.

Поміч чужим державам і народам.

На місце допомоги з Ленд-Лізу треба нашим союзникам і іншим народам давати позички з імпорто-експортного банку, а потерпілим від війни висилати допомогу на підставі праці УНРРА. Кораблі, які набувалися Америка вчасі війни треба зжиктувати в першій мірі для розділу краю по світі, але деякі з них продати при допомозі Морської Комісії. Таксамо треба буде випродати багато воєнних матеріалів, а стратегічні матеріали затримати для втримання краю в поготівлі до оборони.

Члени конгресу повинні дістати підвишку, щоб могли присвятити весь свій час на працю для добра краю.

З вірою у будучність.

Послання кінчиться словами: „Конгрес, як звисно, сповняв важну роль при класенню засад домашньої і заграничної політики, а це довело нас до перемоги і постелило нам дорогу до тривалого миру. Я знаю, що конгрес буде співняти свої патріотичні обов'язки на будуче, хоч як вони важкі. Ми всі разом глядімо з вірою в будучність, з тою вірою, що праця і то повна праця може бути виконана“.

свських родичів“ у справі послання їхніх дітей до „жидівських парохіальних шкіл“.

Апелі видані знагоди жидівських свят, знагоди покути, „в якому то часі кожний з жидівського суспільства мусить задати перед собою обрахунок з своїх обов'язків і зобов'язань супроти своєї релігії й свого народу“.

Далі, кажеться при кінці, втратили тепер той резервуар жидівської релігії й жидівського духового життя, що був досі в Європі, звідки діставало натхнення і жидівське життя в Америці, звідки йшов релігійний та науковий прояв у минулому. Тепер, кажеться далі, є нашим обов'язком перед Богом, перед Торою, перед нашими предками подбати, щоб велич нашого народу не пропала, щоб її продовжити наші діти враз з тою спадщиною нашої багатой культури і святості нашої релігії, це обов'язок, від якого не може відтанутись ні один з жидівського громадянства в Америці“.

Ми навели ширше ту жидівську відозву, бо вона дає багато до надуми і американським українцям, і нашим батькам і матерям. Бо і ми маємо „парохіальні школи“! А з ними і наші завдання супроти тих шкіл по громадах. Як ми добре розважимо, що підносять американські жиди у своїй відозві, то побачимо, що багато з цього звучить так, якби воно було писане і до американських українців і до українських шкіл в Америці... Та жиди, як бачимо, говорять не тільки про обов'язки громадянства, але й про те, для яких цілей держать вони це й свої „парохіальні школи“? А хто ближче з тим об'язком, той знає, якими є ученики, що виходять з тих шкіл.

Тому і з нашого боку, коли говоримо про вагу „українських парохіальних шкіл“ і потребу їх вдержувати і поперати, треба теж брати під увагу, з чим з тої школи учні виходять, що знають з того воєного, для чого таку школу вдержуємо. І з яким духом, і з якими ідеалами виходять наші діти з наших шкіл? Очевидно, що маючи на увазі наші слабі засоби, матеріальні й духові, ми не можемо вимагати забагато. Але мусить бути мінімум, що його мусить дати кожна українська парохіальна школа, навіть найскромніше випосажена. Ні саме число шкіл, ні саме число учнів ніколи вдоволяти не може, якщо за тим числом не криється щось важніше і суттєве. А тим суттєвим є: Що з цієї школи українські діти внісли, коли їде про релігію, українську мову, українську культуру, українське минуле. Бо як діти українських родичів

ОЛЕКСАНДЕР ЛУТОВИЙ

БЕЗХАТНИЙ

(Повість з імгрантського життя в Канаді, нагороджена на Літературнім Конкурсі У. Н. Союзу).

74)

(Всі права застережені)

Дівчата між тим прибирали нагорі. Чи вони чули гомстедникові скарги чи ні, але показались на сході з порядним шматком сала на нитці.

— А сало що там, нагорі робило? — спитала в свою чергу здивована господиня. — То то я заважала, що мені десь пропав з шафи шматок наготованого на снідання сала. Мусіла поночі лазити до пивниці, щоб вас, шибеників, нагодувати.

Справа з шурами таким чином виявилася. Господар не сказав нічого. Гомстедник пішов спати до літньої кухні. Там міг хропіти, скільки влізе. На полі привіз Безхатний

одну фіру снопів, другу. Коли скидав, сів до нього на віз господар.

— Ти лягай, переспися, — сказав на полі. — Цілу ніч не спавши тяжко працювати. Не думав я, що ти такий самий шибеник, як і мої синки. Вони нехай один одному допомагають. Можуть переспіяти по черзі й коло машини. Ну, а тобі коло машини не лицює, для інших робітників спокуса.

Безхатний проспав до обіду. Повиспівавшись за день хлопці знов гули байдики трохи не цілу ніч. Засипляли все перед ранком, як вже треба було вставати. Байдикуванням скоро захопилися й дівчата.

Не раз доводилося Безхатному снідати босому. Черевники приносили тоді, коли вже вийшли робітники з подвіря. У таких „нешасливих“ випадках виручали його хлопці — запрягали його пару. Не раз траплялося, що його на снідання не розбудять. Вози в поле виїдять, а він похатім, босий, поспідає, вхопить чийсь черевик і взувається в авті, бо його коні вже на полі. Часом знаходив в авті свої черевки.

Святами чи в дощ Безхатний читав цілими днями. Господар мав солідну бібліотеку. Був членом товариства Просвіта у Львові, членом видавництва Червоної Калини, добродієм Товариства імені Шевченка. Не було віддай книжки в українській мові, щоб оминула його рук. З якоюсь нехиттю відзивався про канадійське українське громадське життя. Безхатний трапився в здогадах. Чому людина культурна й надто очитана, людина, що вида-

ла не одну можливо тисячу доларів на розвій і підтримку культурно-просвітних установ в Європі, так знеохочена тутешнім життям українських поселенців? В цьому крилася якась загадка. Побачив якось трамвай від канадійської виховачої української інституції за пожертву тисячі доларів і наважився розпитати. Ждав тільки відповідної нагоди.

Нагода трапилася аж по скінченні жнив. Господар ретельно розселився з робітниками, продавши за бецін не одну сотку бушлів пшениці. Безхатного попрахав пару днів у нього заждати. Робітники розрахунком були вдоволені. Не те з гомстедником. Цей зажадав заплати за слотні дні, поминувши те, що його коня-ка іла ове з господарськими кіними нарівні без ніякої за те заплати. Розкричався, залавчався, погрозив, що Безхатному, що гроші його таки пропадуть! Навючив далі білого манатка і з проклинами забрався.

Пять днів Безхатний з силами господаря разом орали. Вечорами у п'ятьох співали, часом до півночі. І співали всім не зле. Репертуар мішав, — який небудь „Гом он де ренч“ несподівано змінювався на „Почаївську Божу Матір“, „Признєрс сонг“ — по настрою — „Ревуть, стонуть хвилі, гори“. Три мужеські голоси й два дівочі гармонійно зливалися в одну симфонію, впливали на старших. Третього вечора поприходили слухати співу поблизу сусіди, а там подальші, Чутка про новітніх співаків пішла по околиці. Снувалися пляни, щоб те так зробити, якесь таке, щоб пам'ятка про нього зісталася надовго.

Фермери поважно засідали коло стола, попакували люльок. Вдалися вони либонь за надато сентиментальними. Починався спів, люльки гасли. Господарі того не зважували. Співаки томилися — зачинали тоді розмови. Всі гості,

як один, заявляли, що поїхали в Україну, колиб вона тільки вже раз повстала, колиб отой „світ“ Україну визнав! Безхатний перепитував:

— Кажете, що всі хотіли поїхати в Україну? А от, чи усвідомлюєте ви собі, якої України ви хотіли?

— Та якої?.. яка вже була! — відповідали співрозмовники.

(Дальше буде).

ЖАРТИ.

Пайки на їзду літаком.

В Шікаго до бюро, де мавляють місця їзди літаками, вбігає в поспіху якась жінка, витягає з торбинки пайкову книжечку, видирає з неї значок з літаком, признаєчий на закупно взуття і радісно викрикує: „Ось мій, значок на зарезервування сидження в літаку, який вилітає завтра до Нью-Йорку. Памятайте, щоб ви нікому не віддали мого місця!“

Іван Болдуг, (Канада).

Виправляли мужів на зарібки

(Дальші картини з моїх споминів з 1898 року).

У канадських степових провінціях люті зими заморозжують землю і води на три стопи глибини. І хоч сніги від палючого сонця пропадають уже з початком квітня, а земля розм'якшається зверху настільки, що й орати можна, то заморозь у землі триває аж до кінця травня. З цієї причини до першого червня не побачите тут ні зелені трави на землі, ні листя на деревах. Але, як тільки розморозиться земля до споду, тоді за день-два усе на землі зазеленіє сподом і вгорі, на кущах та на деревах.

Тоді зразу затюхають пташенята по гаях та лісах, заскрегоцуть канадські жаби по болотах; у луках задермочуть шпаків всіляких гатунків, понад голови вам „загавкають“ канадські ворони, залунають пур-пур-віли, в гусявинах і сови-пуґачі цілими ночами не дають вам спати своїм пугугуканням. Усюди дика краса. Здається вам, це ніби такий рай на землі.

Але у цій раю нараз появляється така хмара комарів та така мряка дрібних сиво-чорних, кровожадних мушок, що й не важиться виходити з хати за поріг, не накривши собі вперед цілої голови та шні легким рідким рясном, бо вам тая рясна попарить лице та шню і по-залазить вам у волосся та в уші. У день воно не так погано, та ще, як запалите вогонь коло хати десь на стратегічному місці, так, аби дим стелівся туди, куди вам треба. Тая погань утікає геть від диму.

У таку пору, саме перед Зеленою Неділею, вранці-рано, Василь та Юрко вибиралися з дому на зарібки. Зі сходом сонця став Юрко з своєю дружиною перед вікнами Василевої хати. Юрчиха тримала на плечах довгий мішок до половини повний різними видами тарчів-Юркови на до-рогу.

„А виходи з хати, куме!“ — крикнув Юрко знавцю.

Утворилися двері, вийшов з хати Василь з такою ж торбою на плечах, а за ним Василя та п'ятеро їхніх дітей. Усі були сумні. Привіталися, поздоровалися.

Василях: „Ви, дітвонки, лишайтеся усі дома, а я підведу тата до Білого Хреста, тай си верну... Давай, Василичку мені свою торбу, най тобі її хоч трохи піднесу, бо ти матимеш багато часу двигати її від хреста аж до Давину“ — доповіла заплакана Василях.

„Ой не меш ти, любко, за мною торби не носити! Раз обібрались си на діда, то й своєї торби я си не попусти, аж доки газдов не стану“ — відказав Василь, лобом вдвигнувшись у лице своєї вірної товаришки життя.

Від такої розмови між Василем та Анною Юркови моторошно стало і він здійняв свою торбу з плеча своєї жінки та поклав її собі на праве плече.

„Може й правду кажеш, куме! То не фанію, аби жінки за-

нами торби носили. „Єнґліки“ того сміються з нас!“

Василь розцілювався з своїми дітьми перед хатою, пере-хрестився і всі четверо пустилися в дорогу. А Василя діти гуртком довго стояли за хатою, глядячи вслід за батька-ми, та утирали з очей сльози.

До Білого Хреста ішли вони парами. Жінки побіч чоловіків трималися кроку, а чоловіки навчали своїх жінок, як жінки мають самі без чоловіків газдувати дома.

„Анничко моя нещаслива, шануй здоров'я, аби не осиротила діти. А дітей патруй, аби котре з них не заблукало тут у цих пушах. Бо, як котре з них заблудить, то хто тобі тут допоможе за ним шукати? Нагодуш ним вовка в лісі. А як схочеш коли піти до сусідів, то й найменше з собою тягни, аби їх самих думка не липала, бо відтак не пережалуєш, як станешся огонь, або яке друге нещастя.“

Так наказував Василь свою дружину, а далі вийшов з хати чотири папірові долари, і показуючи їх Анні, говорив далі:

„Оце, газдине моя фанна, усеї наш маєток, що нам лишився з нашої ділищини в старій краю. З цього даю тобі половину, два долари. Купи за них дітям щось до коштів. А цих других два долари я беру з собою, аби я не згинув десь з голоду, як не найду, скоро якоїсь роботи.“

Взяла Анна тих два долари, і захлинувшись від плачу, всунула їх собі за пазуху. А Василь говорив далі:

„Викопай коло хати грядочку та посій усе те насіння, що маємо ще з краю, а мандибури на насіння може розкритиш у Матвію, бо він уже третій рік тут газдує, та має досить своєї власної мандибури. Він мені тин хвалився під Білим Хрестом на Великдень. А я, скоро тільки „утовчу“ де якого долара, то сам голоден буду, а тобі та дітям прийшло його, поштою. Не сумуй та не клени мене, Анничко моя нещаслива, бо Бог видить, щоб я тобі иньшої ради не годе дати. На Бога май надію!“

Такі слова з Василях уст лежали Анну коло серця і вона за сльозами не бачила тієї дороги, котрою ступала, а йшла напам'ять, придержувалася Василяху рукава.

Прийшли під Білий Хрест. Поставили, поскидали торби додолу, чоловіки позимали хрестини, перекрестилися, помолілися за „пути шестливий“.

По молитві усім їм на серці якось відрядніше стало.

„Бувайте здорові!“ — сказали своїм жінкам оба чоловіки, вхопили торби на плечі і скорним ходом подалися довірливо поза горбок та в густий осиковий лісок. Пішли до Давина, 36 миль дороги. А жінки постояли на місці, поплакали тай розійшлися. Юрчиха вернулася прямо до дому, а Василях завернула вбік індиан-

мольє по українськи молитву. Як читає і як пише? Очевидно — у найпримітивніший вимі-зі, себто узглядити ті великі перешкоди, що їх при тому треба поборювати, заки дитина хоч трохи чогось навчить-ся. Але вимагати треба, бо інакше не треба школи. Що було, те минуло. Головне те-пер те, щоб того роду недомагання далі не існували, щоб українська школа, яку нам тре-ба обов'язково попитати, да-вала хоч мінімум українського знання. Отже є обов'язком ро-дичів дітей до української школи посылати, ту школу втримувати, а рівночасно пе-реконувати, чи дитина вино-сить з цієї школи те, на що та школа створена.

чів, і то ще тих, що вийшли з старого краю, не можуть на-приклад, навчитися у тій шко-лі хоч по українськи моли-тись і писати та дещо знати про Україну, то така школа минається з своїм завданням. Значить, що дуже легко про-вірити в кожній громаді, якою є українська школа, що вона її утримує. Те, що дитина ви-вчить напам'ять і віддекляме на концерті чи шкільним попи-сі по українськи, часто бук-вально нічого не розуміючи, ще нічого не говорить за доб-роту школи. Треба просто спи-тати дитину по українськи і по-ложити, чи вона зможе по у-країнськи відповісти. Треба послухати, як та дитина від-

сним шляхом до крамнични-ка-поштаря, аби вперед у скле-пі накупити своїм дітям дещо до коштів.

У крамниці з тих двох доля-рів купила Анна грудку жовто-го сира і фунт білої солонини; два фунти цукру і трошки чаю. А далі купила по пару фунтів горіху, хвасолі, бобу і мірку картопель. Решту грошей схо-вала собі за пазуху. „Оце буду мати на чорну годину“, — сказала до себе.

Крамничник, (імігрант, ан-глєць) зложив усі Аннині при-купки у білий мішок вд цукру, завад ій мішок на плечі, тай, дякуючи їй чемно, виправив її до дому. Анна зразу повесіла-ла, бо деж оце добрий англєць подарував її новісенський міх від цукру! З цього мішка вона викроїть та више соро-чечку своєї донечки Настуні. За рік пробутку їх у Канаді ці-ла Василях рідня подерла та понизила в корчах на фармі усю свою краєву одежу. Діти вже наліпи голі, як циганята, брикають по згарищах. Добре, що ніхто їх тут не бачить!

Геть сполудня тієї ясної дни-ни стояли Василях діти за ха-тою та виглядали своєї нени з дороги... Від комарів обганя-лися сталі зеленими галузка-ми з осики. Дочекалися... Зпо-за чагарів гень там далеко по-казалася постать їх матері з мішком на плечах. Врадувані діти гуртком побігли на стрічу матері. Андрійко відобрав від неї мішок і перекинув собі йо-го на плечі. Прийшли до хати.

У хаті Анна чимборжій зго-товила колету, перевернула її на білу скатерть на столі, укра-ля п'ять пластинок жовтого сира і по одній пластинці роз-дала дітям на підвечірок.

„Джте, дітвонки, та майте-ся нагадки. Кусайте по два рази колетки, а лиш по разові си-ра, бо як зісте цей сир, то від-самої колишні попухнете з го-лоду і відстанете курчячі сліпоти, а я не матиму часу водити вас сапих до надвір, то до ха-ти“ — наказувала дітям Васи-лях.

Іди діти завзято. Але шість-літня Настунька, дитина дуже уродлива, з буйними жовтими косами, з високим чолом та ясними розумними очима, бу-ла найдуше голодна. Вона сів-сирець моментально зіла і, скоро її старша сестричка убік задивилася, Настунька ухопи-ла від сестрички останню дріб-ку сира і собі до рота вложи-ла. Старша сестричка поскар-жилася мені. Неня, що досі стояла коло печі, підійшла до Настуньки і твердо вдарила Настуньку долонею по шні. „А не халасуй так, ек твій тато!“ — промовила сердито Васи-лях.

Настунька ні словечком не озвалася до нени. Сиділа мов-чи та їла далі саму колету, тільки присоловляла собі її пер-линами грубих сліз, що горо-хом скачувалися її по личку прямо до рота.

Любачила це Анна. Заболіло її серце за голодною дитиною. „А що воно нещасливє розуміє, як воно таке голодне? Воно не ме гризти осики на фармі, ік заяць“. Відійшла до порога, о-бернулася лицем до печі і гір-ко плакала. Вона знала, що як її Василь не пришле скоро хоть два-три долари на прожиток родині, то вона з дітьми з го-лоду пропаде у цій пуші. Але...

(Дальше буде).



Союз Українських Канадських Вояків.—Третій стіл гостей підчас зїзду вояків в домівці СУКВ в Лондоні дня 6. травня 1945. Стоять зліва направо: Кап. Гренков, Торонто, Онт.; кап. М. Савіцький, Принц Альберт, Саск.; лт. Анна Храплива, Вінніпег, Ман.; кап. Смильський, Гамільтон, Онт.; ф/О. Круляк, сгт. Олена Ко-зіцька, Кальгарі, Альта.; кап. Анна Чернявська, Ве-рвіль, Альта.; кап. М. Луцки, Торонто, Онт.; І. Юзик, Реджайна, Саск.; кап. Свмичч, укр. прав. капелян; кап-раль В. Д. Юзик, Реджайна, Саск.; і інші.

(Черел Канцелярію КУК.)

Союз Українських Канадських Вояків за Морем

(ДЕННИК).

6. травня. — Великдень. Такі вояки були на обіді.

(Тут були подані імена й адреси 150-вояків, однак з браку місця їх неможливо мі-тити. — Редакція).

7. травня. — Хоч я не міг тут бути на перший день Вели-кодня й на Святий Матери, то проте хочу висказати вдово-лення з пісень, що їх чув.

Вони поділили на мене просто чудово. Я ще не чувся таким щасливим ніколи. Перемога осягнена. Нарід в Лондоні о-живлений. Вчора ми обходили День Матери, де ми віддали честь нашим найдорожчим. Так і чуємо, що ми чимраз ближ-че до дому. Коби вже як най-скорше побачити лице любя-чої мами. Хочеться вірити, що вже скоро будемо лишати цей дім. І я певний, що кожний з нас буде лишати його з жа-лем, бо це був дійсно Наш Дім.

І. Дентух.

8. травня. — Нині ми свят-кували день перемоги. Лондон прибрився дуже святочно. Будинки прикрашені прапорами — британськими, американськими, а найбільше советськими. З одної нашої домівки побіч Юніон Джека повіва-ла жовто-блакитний український прапор. Це був найкращий тиждень. Поверх дві сотки о-сіб були на нашому зїзді, на Великдень. Більшість гостей і вояків розіхалися домів, до своїх частин, лиш кілька воя-ків ще докінчують свято. Ми тут нині є, а завтра нема, од-нак пам'ять про дружне відно-шення остане на довгий час. Ми отворюємо пакунок й ли-сти з Канади й відписуємо на них та дякуємо за пам'ять. Ол. Крептула і Ол. Губка працюва-ли в офісі цілий день. Петро Савчук-помагав. Не знаю, ко-ли ми знова так зїдемося, однак, я бажав би, щоб ми це все перенесли до Вінне-пегу й інших міст Канади, бо не вважаючи на свято перемоги ми таки прагнемо вернутися до дому й зажити звичайним, щоденним життям, як колись.

М. І. Фенік.

Сарт, Ман.

9. травня. — Я лише тепер приїхав з північної Німеччини й хочу сказати, що там не бу-ло так легко, як може кому-сь здаватися. Однак то все вже належить до історії. Тепер ми вертаємо до того, за що ми билися. Я вірю, що ми пере-немо нашу домівку до Канади. Мій побут в домівці немов сон. Замість збудитися в рові, або якійсь старім розбитім бу-динку, я знайшовся на чистому й білому ліжку, як дома.

Тед Карасевич.

Вінніпег, Ман.

10. травня. — Українська домівка це для мене був най-

кращий дім в цілій Англії.

Моя мама писала мені кілька разів й питала, чи я був тут, а як ні, то радила, щоб і по-дивитися. Я послунав і не жа-дуно, бо я полюбив цей дім відразу. Тепер, коли пишу до домівки й за всіх хлопців, я-ких я тут здибав. Я скоро по-верну до Канади й всім роз-кажу за українську домівку в Лондоні, в якій ми знавали так багато розради й весе-лости.

В. Прогінський,

Кіркленд Лейк, Онт.

11. травня. — Український військовий дім в Лондоні це найкращий того роду дім в цілій Англії. Дуже жалую, що спізнився нині на обід, бо, як довідуюсь, були пироги й не зачекали на мене. Я вже в до-розі до дому й ядлеться, що вже сюди більше не зможу по-вернути. Шкода!

Дмитро Гораш.

Мирнам, Альта.

12. травня. — То не лише українській страви, що тягнуть мене сюди, але головню надія, що тут я зможу здибати своїх знайомих, а навіть і рідних з Канади. Тут не промине ані од-ний день, щоб хтось не здибав або не відкрив когось зі зна-йомих, або сусідів з дому. Це одинокі місця, де вояки з рі-зних місцевостей Канади здиба-ються й запізнаються. Тут приймуть, переночують і по-гощать тебе безплатно, лише не треба перебирати мірки. Ми горді з наших родичів, що по-старалися про цей будинок, але поступаймо й ми в нім так, щоб вони були горді з нас.

Василь Федорчук,

Вегрвіль, Альта.

13. травня. — Відколи я при-був до Англії, я цілком пере-мінився. Покищо я ще не ві-дійшов, однак, перед поворо-том до Канади й завдяки того теплого прийняття, якого я за-знав в цій домівці, вірю, що я відійду й знов зможу писати як повинен. Я один з тих хло-пців, який не забуде україн-ської військової домівки в Лондоні.

Никола Маланчук,

Вінніпег, Ман.

(Дальше буде).

Робітники й робітники

Як шукаєте за працею, або хочете змінити цю, що тепер маєте, на кращу, то зголосіться до тих підпри-ємств, котрі подають ого-лошення за робітниками й робітницями в „Свободі“. Зголошувачі у них скажіть їм виразно, що ви читали їхні оголошення в нашій ча-сописі.

7. травня. — Я лише тепер приїхав з північної Німеччини й хочу сказати, що там не бу-ло так легко, як може кому-сь здаватися. Однак то все вже належить до історії. Тепер ми вертаємо до того, за що ми билися. Я вірю, що ми пере-немо нашу домівку до Канади. Мій побут в домівці немов сон. Замість збудитися в рові, або якійсь старім розбитім бу-динку, я знайшовся на чистому й білому ліжку, як дома.

Тед Карасевич.

Вінніпег, Ман.

9. травня. — Я лише тепер приїхав з північної Німеччини й хочу сказати, що там не бу-ло так легко, як може кому-сь здаватися. Однак то все вже належить до історії. Тепер ми вертаємо до того, за що ми билися. Я вірю, що ми пере-немо нашу домівку до Канади. Мій побут в домівці немов сон. Замість збудитися в рові, або якійсь старім розбитім бу-динку, я знайшовся на чистому й білому ліжку, як дома.

Тед Карасевич.

Вінніпег, Ман.

10. травня. — Українська домівка це для мене був най-

ПОШУКУЄМО 359 ЖЕРТВОДАВЦІВ по \$100

НАДЗВИЧАЙНА КАМПАНІЯ „СВОБОДИ“ НА ДОПОМОГУ УКРАЇНСЬКИМ ЖЕРТВАМ ВІЙНИ

„Свобода“, орган Українського Народного Союзу, сві-дома того, що її читачі та члени і відділи У. Н. Союзу були завжди прикладом жертвенності в кожній гуманітарній акції американських українців, закликає їх тепер до активної та жертвенної участі в проголошеній отсим надзвичайній кам-панії, якої цілю є знайти 500 жертводавців (осіб, товариств, чи відділів), з яких кожний зложив би одноразово не менше як \$100 на допомогу найнещасливішим з нещасливих — укр-аїнським жертвам війни.

Дальші жертви в цій надзвичайній кампанії „Свобода“ на допомогу українським жертвам війни зложили:

141) Братство св. Петра і Павла, від. 102 У. Н. Союзу в Клівленд, О. \$ 100.00

Оголошено попередньо 14,050.00

Разом \$14,150.00

ХТО НАСТУПНИЙ?

Дальші жертви — по сто доларів чи більше — просимо слати чеками чи поштовими переказами, виписаними на „Свободу“, на таку адресу:

СВОБОДА

P. O. BOX 348

JERSEY CITY 2, N. J.

ФІНАНСОВИЙ ЗВІТ

Злученого Українсько-Американсько-го Допомогового Комітету

(Серпень 1945, ліста ч. 2)

Джерел Ситі, Н. Дж. У. Н. Союз \$5,000.00. Н. Горинний, — місячна жертва \$1. Н. Глазов \$5. Корус, Н. Р. 3 юншелевського сята У. Н. С. переслав Г. Недізький, \$415.00. (Спис жертводавців помі-щений окремо).

Горнел, Н. Р. Члени 215 від. УНС. (переслав І. Назар) \$38.00. По \$5: С. Катала, І. Назар, І. Черешньов-ський, І. Галата, І. Шеленко, Ана-стасій Кердел; по \$1: Текля Ваври-шак, Текля Андрус, М. Ковчука.

Прийшла з забави від. 215 УНС. \$27. Писид, Н. Р. Від. 195 УНС \$25, а чле-ни зложили \$18. По \$5: А. Бегу-лек, К. Астроб; Л. Бігуня \$3; по \$2: У. Бігуня, А. Астроб; Н. Н. \$1.

Вінніпег, Н. Дж. Л. Оринч \$5. Гудсон, Н. Р. Переслав о. А. Борса \$30. Зложили по \$5: І. Лисорі, о. А. Борса, Т. Драгушак, В. Куяков-ський, М. Кішак, С. Козуб.

Савторп, Конн. Переслав П. Дутко \$31. Зложили по \$5: М. Вудік, Ю. Гоголь, Анастасій Гоголь, І. Кон-дуб, І. Махно; І. Репко \$1.

Гартфорд, Конн. Іван Чабан \$40. Батівор, Мл. Від. 59 СВА \$10. Брунел, Н. Р. Тов. У. А. Родичів \$15.25. О. Родичів \$5. По \$5: Р. Сак, І. Параш. Разом \$10.

Вудбайн, Н. Дж. Збірка на забави в л. Зінюків, пер. І. Филіппчук, \$16. Асторія, Л. А. Від. \$5: С. Гіса, Н. Білик. Разом \$10.

Нью Йорк, Н. Р. Якіс Удич, місячна жертва \$10. Гарвей, Ілл. Від. 335 УНС \$10. Скрентон, Па. Жіночі Поміч \$5. П. Мошівський \$1.

Міннеаполіс, Мін. Парохіяни укр. гр-кат. церкви св. Константина, пере-слав о. Б. Олесь, \$85. Зложили по \$10: П. Оринчук, А. Степанчук, Г. Федущко, М. Кіт; по \$5: Д. Скри-пеш, Г. Паїк, Л. Харчунік, П. Я-ворський, Катерина Кузів, Г. Ко-сяк, Л. Михальчинин, Б. Бойко, М. Ковалів.

Кардвел, Па. Г. Іліаш \$5. Вилкс-Берг, Па. Від. 157 УНС \$10. Від. 48 УНС \$10. Параска Корнова \$1.

Еммануїл, Н. Дж. Переслав о. Л. Ча-пельський \$115. Зложили по \$25: Петро Лочин і Михайло Сухор-ський; по \$5: А. Кемпа і М. Ях-довський; по \$2: А. Вайтович і Меланія Ткач; Лочин Українці \$41; Золотий Хрест ч. 21 \$10.

Шіпго, Ілл. Члени 259 від. УНС \$30. Зложили: М. Москалик \$6; по \$5: Д. Гіндал, Т. Пелех, Т. Саламан; Д. Шкарaban \$4; В. Горинь \$2; по \$1: М. Таранай, С. Трош, М. Ша-рабан.

Разом \$5,983.25

Прийшла проголошення в листі ч. 1 1,702.55

Загальний прихід за серпень \$7,685.80

Всі жертви та членські вклад-ки, просимо ласкаво слати не-гайно до:

United Ukrainian American

Relief Committee

P. O. Box 1661

Philadelphia 5, Pa.



ШКІЛЬНІ КНИЖКИ

КУПІТЬ ІА ПОТРІБНІ КНИЖКИ!

Не досить післати дитину до школи. Треба їй ще дати книжки, без котрих вона не може навчитися читати, а потім книжки, щоб заохотили її читати.

Ось Вам вибір таких книжок для дітей:

ПЕРША КНИЖЕЧКА (Буквар) М. Матвійчука 50 ц.

ДРУГА КНИЖЕЧКА (читанки для 2. класи) М. Матвійчука 55 ц.

ЧЕТВЕРТА КНИЖЕЧКА (читанка для 4. класи) М. Матвійчука 75 ц.

ШКІЛЬНИЙ СПІВАНІК у двох частих. Зладив Ф. Колесса 75 ц.

ПОЧАТКОВА ГЕОГРАФІЯ, написав Степан Руд-ницький для народних шкіл 60 ц.

МАТЕМАТИКА, Ів. Андрушенка, практичні пора-ди з арифметики та геометрії, опр. 50 ц.

ПРИГОДИ РОМКА БОМКА, Я. Вільшенка. Весє-лі вірші з малюнками для добрих дітей. 30 ц.

МАЛА ІСТОРІЯ УКРАЇНИ, І. Крип'якевича 15 ц.

МАЛИЙ КАТЕХИЗМ християнсько-католицької релігії. Уложив о. Іван Рудович 35 ц.

ХРИСТІАНСЬКО-КАТОЛИЦЬКА НАУКА ВІРИ в біблійних оповіданнях для дітей. о. С. Бі-ленький 50 ц.

ДЛЯ УЧИТЕЛІВ:

МЕТОДИКА правописних і словесних вправ з додатками: диктати, зразки говірок і спис-висловів. Практичний підручник для вчите-лів і кандидатів учительського знання. Зла-див д-р Кость Кисілевський 65 ц.

